

Hölgyek a diplomáciában

First Lady Galéria sorozatunkban azt szeretnénk bemutatni, hogy az „első hölgyek” miként egészítik ki és alakítják a diplomáciai képviselők

munkáját. Nem titok, e sorozat egyik célja, hogy tudatosítsa a világszeretke szolgáló magyar „első hölgyek” szerepét, és elkülönítse az olvasót a sokszor kulcsszavak mögött zajló, de mégis véleményformáló világra.

Kínai nőként szervezte a magyar életet

Beszélgetés Thiam Ch'ng Szentirmayval, néhai új-zélandi tiszteletbeli konzulunk feleségével

Gyakran látunk a magyar rendezvényeken egy nem magyar arcviszű asszonyt, aki szorgalmasan segíti a szervezők munkáját, vagy éppen ő maga a szervező. Ha kell, lángost áru, ha kell, gulyást főz, vagy csak beszélget az idős emberekkel, de mindig, minden magyar rendezvényen tevékenyen jelen van. Először 2002-ben, Magyarországon kerültünk kapcsolatba. Igaz, a személyes találkozás nem sikerült, csak telefonon voltotunk néhány szót. Eppen akkor készültem a nagy utazásomra, ő pedig akkor látogatott férjével, Szentirmay Pállal, a – sajnos, már azt kell, hogy írjuk – néhai új-zélandi magyar főkonzullal Magyarországra. Amikor szóba került, hogy riportot készítek vele, egy feltételt szabott: szeretné, ha az írás akkor jelenne meg, mintegy emléket állítva férjének, amikor a halálának 3. évfordulójára emlékezünk: (Szentirmay Pál 1928. május 23. – 2002. július 23.) Mint Thiam említette, saját léte annyira összefonódott férje életével, hogy e megemlékezés nélkül nem lenne teljes az életrajza. Több mint húsz évet éltek együtt, s ez idő alatt szívén viselte a magyar ügyeket, majd férje halála után tovább folytatta az együtt elkezdett munkát. Ki is ez a törekeny, örökmozgó asszony?

Kaprinay Éva interjúja
Wellingtonból

– Talán az életed főbb állomásait is elmeselnéd az olvasóknak?

– Egy vidéki kisvárosban, a malajziai Alor Starban, maláj-kínai szülők gyermekeként láttam meg a napvilágot, 1948 októberében. Vállalkozó szüleimmel, négy lány- és két fiútestvéremmel jómódban éltünk ebben a kisvárosban. A család később Penangba költözött, s már ott jártam

iskolába. Hetedik osztályos koromban – ez magyar középiskolának felel meg – angliai ösztöndíjat nyertem el, de sajnos 1969 szeptemberéig vártam az indulással, akkorra azonban a malajziai kormány már nem tartotta be az ígérését. Mivel a családból abban az időben már több testvérem is egyetemre járt, a tanítástomat a család már nem tudta egy drága, fizetős egyetemen vállalni. Munkát nehezen kaptam, mert túlságosan tanult voltam. Kérdőbiztosként dolgoztam rövid ideig, és az összegyűjtött pénzből egy bórindót és téli ruhákat véve, megváltottam egyirányú jegyem Új-Zélandba. A választás indoka volt, hogy itt februárban kezdődik a tanév és a tandíjak kedvezőek. 1970 februárjában érkeztem Wellingtonba és 40 kilósan, távol a családtól, először egyedül, a Viktória Egyetemre kezdtem el járni, pszichológiát és zoológiát hallgattam. Azért, hogy a családtól kapott 70 dolláros havi apasztást kiegészítsem, mindenféle alkalmi munkákat vállaltam. A Mezőgazdasági és Halászati Minisztériumban kaptam könyvtári asszisztens diák munkát, de nagyon rosszul fizették. Esténként egy bankban takarítottam, majd egy étteremben is kisegítettem. Itt találkoztam az első magyarral: Miklós Katiával, akit Mama Miklósnak hívtam. Sokat segített, s látva szorgalmam, gyakran ajánlott másnak is. Később sikerült megfelelő fizetéssel diák munkát kapni az egyetemi könyvtárban. Természettudományos végzettséget szereztem. A szakterületem a tengerbiológia volt. Doktori diplomát azonban már nem szereztem, mert rájöttem, hogy mint nő, és mint ázsiai idegen, nem tudnék tudományos fozkozatot elérni, továbblépésre pedig semmi esélyem. Ekkor azonban még nem

volt állandó itt tartózkodási engedélyem, amely nélkül, mivel már nem voltam diák, nem vállalhattam munkát (ördögi kör!). Könyvtári tapasztalatomat felhasználva, egy állandó állásra pályáztam. A DSIR (Tudományos Ipari Kutatás) könyvtárában ilyen helyhez jutottam, így meg-

kaphattam az állandó itt tartózkodási engedélyem is. Az első munkanapom mutattak be a fő könyvtárosnak, Szentirmay Pálnak. Munka mellett tanultam a könyvtárasszisztens munkát. Mivel szerettem a munkámat, Szentirmay Pál (későbbi férjem) tanácsára nappali tagozaton könyvtárosi diplomát szereztem. 1981 szeptemberéig dolgoztam a DSIR-nél, de mert nem lehetett már tovább építenem a karrierem, és kapcsolatomban a fő könyvtárossal is személyessé vált, munkahelyem változtatottam. Rangidős irodavezetői állást kaptam a Kormányhivatalban. Négy év mellett ismét léptem, és az IBM-nél helyezkedtem el, ahol 1985-től tíz évig dolgoztam, ekkor előnyugdíjba mentem. Tovább dolgozom nekik rész munkaidőben, s mint konzultáns és előadó, rendszeresen tartok tanfolyamokat Ázsiában.

– Hogyan alakult a magánéleted?

– 1982 májusában kötöttem házasságot Szentirmay Pállal. Gyermekeim nem fozozottak el, a munka és a társadalmi események kapcsán is megértően együttmű-

ködtünk. Férjem 1988-ban nyugdíjas lett, és minden idejét arra fordította, hogy az itt élő magyarak összehozza. Ebben is, mint minden másban, társa voltam. Az ország telefonkönyveit átböngészve adatbázist állítottunk össze a magyarul hangzó nevekből, és elhatároztuk, hogy újra felelősségteljes a magyar közösséget Wellingtonban. 1989 augusztusában 180 magyar jelent meg az első Szent István napi ünnepe összejövetelen. 1990-ben férjem lett az első tiszteletbeli magyar konzul Új-Zélandban. Munkám mellett ebben is sokat segített. Szervezésben, tervezésben és

kivitelezésben, mint „titkárnő” vettem részt a mindennapi munkám mellett. Nagyon sok magyart megismertem, soknak barátja lettem, és a mai napig ápolom a kapcsolatokat. Férjem halála után továbbvittem az elkezdett terveket, így magyar támogatókkal, a Magyar Közösséggel, megvalósítottuk az álmot, megvalósult a Magyar Millenniumi Park.

– Mikor jártál először Magyarországon?

– Tízhetes európai útra mentünk nászútra, és ekkor, 1982 májusában, két hétig voltam Magyarországon. Akkor még nagyon visszafogott érzéssel mentem, egy kommunista országban akkor jártam először. A tiszteletünkre összejött az egész Szentirmay család. Nagyon furcsa érzés volt, hogy engem, mint kínait, úton-útfélen megnézték. A második utunk már részben hivatalos út volt; kihasználva azt, hogy a férjem Ausztriában volt egy konferencián, Magyarországra is átruccantunk. A nagy magyar könyvtárakat is végiglátogattuk. Egy nagyon szépen összeállított videón örökítettük meg a látványt, melyet az itteni főkönyvtár vezetője is nagyra értékelt.

Az első hivatalos konzuli útra is elkísértem a párom 1991-ben. Ekkor igyekeztünk az érdeklődést felkelteni Új-Zéland iránt, és hozzájárulást, támogatást találni az első wellingtoni Magyar Fesztiválra. Nagyon sok hivatalos programon vettünk részt. Sok segítséget kaptunk. 1994-ben, a tiszteletbeli konzulok első konferenciáján is részt vett a férjem, és elkísértem. Igaz, hogy hivatalos programon vettünk részt, de minden költségünket nekünk kellett állni. Sok politikussal, híres magyarral sikerült ekkor találkoznom. A köztársasági

elnök fogadásán, az akkori politikai elit mellett, alkalmam volt a többszörös olimpiai bajnok Papp Laci-val is megismerkedni. A férjem hivatalos programjai alatt mindig bevásároltam. Pólokat, magyar kizárókat és egyéb apróbb magyar ajándékokat vásároltam, melyek egy része konzuli ajándék lett, egy részét aztán a következő Magyar Fesztiválon kiállíthattuk. A férjem 1996-ban elfogadta a meghívást a Világ Magyarjai budapesti konferenciájára. Oda is elkísértem, és elmentünk Csongrádra is, ahol a férjem az 50. érettségi találkozóján is részt vehetett. A magyarországi látogatások alkalmával Csongrádon is jártunk a szülői sírnál, és olyankor a család is összejött.

2002 júniusában volt az utolsó magyarországi látogatásunk. Ekkor a férjem már nagyon beteg volt. Gyöngyöshalászon volt a bázishelyünk, innen (mivel 3 naponta kezelésekre kellett mennie) csak 2-3 napos kiruccanásokat tervezhettünk. Meglátogattunk minden rokont, barátot, ismerőt.

– Mire vagy a legbüszkébb?

– Büszke vagyok arra, hogy a 20 éves közös tevékenységünk alatt Pali munkáját mindkét kormány magas kitüntetéssel honorálta. Talán még büszkébb arra, hogy sok emberben a mi kettőnk munkája élesztette fel a magyarságtudatát.

– Melyek azok a legfontosabb közös munkák a magyarság ápolása érdekében?

– Nehéz választani, de talán néhány valóban kiemelkedő. Ilyen az első Európai Vásár 1989-es megszervezése (majd a többi is); a Magyar Fesztivál 1990 és 1992-ben; a Magyar Szó című újság elindítása és rendszeres közlése; az Európai Fórum megalakítása; közösen alapítottuk és finanszíroztuk (a kiemelkedő eredményeket produkáló magyarok számára) az Új-

zelandi Magyar Közösség Erdemrendjét, kiadtuk Gyöngyös Imre válogatott verseit; a Magyar Millenniumi Project megszervezése, kivitelezése és lebonyolítása; a Magyar konzulátuson – lakásunkban – könyvtárat ápolunk, gyarapítottuk, és a könyvtárosi szerepeket végeztük éveikig.

– Mi az, ami a magyar ételekben a kedvenc?

– Szeretem a magyar ételeket. A felsorolás azonban hosszú lehetne, így csak néhányat említek: szegedi halászlé, meggyes rétes, székelykáposzta, hortobágyi húsos palacsinta, gulyás. A legfőbb kedvenc a gesztenyepüré. Budapesten minden alkalommal ellátogattunk a Gerbaudba is, mert a hamisítatlan magyar süteményekkel csak ott laktattunk jól.

– Mik a további céljaid, terveid?

– Néha nagyon össze vagyok zavarodva. Magyar és kínai nemzeten van, amit sokan még kimondani sem tudnak. Kínának nézek ki, de európaiakkal barátkozom. Egyszerű vagyok, mert már harmadik éve meghalt az, akivel remek dolgokat vittünk véghez. Még mindig nagy az úr a szívemben, lelkemben.

A magyar közösség vezetőségi tagságáról ebben az évben lemondok, mert sokszor távol vagyok. Továbbra is segítök ott, ahol tudok. Például, ha kell, főzöm a magyar gulyás saját verzióját. Talán sikerül egy olyan célt találnom, amely újra megerősíti, és felszínre hozza szunnyadó energiáimat.

Büszkeséggel tölt el, hogy néhány kisebbégi csoport is ajánlott békebírónak. Ha megkapom azt a kitértető társadalmi pozíciót, akkor majd tovább tudok munkálkodni az ázsiai és európai közösségek ügyes-bajos dolgaiban. Talán egyszer még arra is rászánom magam, hogy jobban megtanuljak magyarul.